

Posudek na diplomovou práci Petra Dimitrova,
učitelství v Vv pro SŠ, ZŠ a ZUŠ
Téma práce: Východoevropský komiks a postmoderní situace,
vedoucí práce: PhDr. Jaroslav Bláha
Katedra výtvarné výchovy

Nejvýznamnějším přínosem diplomové práce Petra Dimitrova je, že si vybral téma, které u nás nebylo dosud monograficky zpracované: Východoevropský komiks a postmoderní situace. Toto odvážné rozhodnutí s sebou nese nejen obtíže při zajišťování odborné literatury a pramenů ale i problémy, s kterými se potýkají průkopníci. Spojení východoevropského komiksu a postmoderny náhodná volba, ale volba naprosto nezbytná - v postmoderní situaci postkomunistických zemí bývalého východního bloku se totiž rodí.

Nesmírně důležitým východiskem celkové koncepce diplomové práce je odlišnost postmoderní situace v „čerstvě vylihlé“ demokracii zemí „Varšavské smlouvy“ s nezbytnými rezidui totalitní praxe předchozích čtyřiceti let ve srovnání se západní demokracií zakořeněnou v dlouhodobé tradici. To se diplomantovi výtečně podařilo - až na některé drobné výjimky - a výsledkem je důsledně promyšlená a citlivě strukturovaná celková koncepce práce. Další zárukou nesporně nesporně výjimečné kvality předložené práce je, že Dimitrov nevycházel z informací „z druhé ruky“, ale sehnal si nejen zahraniční odbornou literaturu ale především klíčové komiksy nejen východní ale i z dalších oblastí, takže mohl vycházet z přímé analýzy pramenů - a to se v práci velice pozitivně projevilo nejen v samotné analýze, ale i v závěrečné syntéze. Stejně pozitivně je třeba hodnotit těsné skloubení obrazové dokumentace s textovou částí práce. Diplomant nechápe bohatý obrazový materiál jako „ilustrace“, ale velice konkrétně a adresně odkazuje k odpovídajícím analýzám v odborném textu.

V první kapitole (1. Postmoderna) se Dimitrov soustřeďuje na obecnou charakteristiku postmoderny z hlediska jejích klíčových aspektů: ve vztahu k moderně (1.1. Na ramenou moderny, ve vztahu k času, především k minulosti a budoucnosti a z toho vyplývající plurality postojů (1.2. Postmoderní čas, pluralismus), nomádské putování napříč časem i kontinenty (1.4. Eklecticismus) a konečně specifičnost postmoderního jazyka-textu z hlediska kvalitativně nové kombinatoriky znaků (1.5. Postmoderní jazyk: text). V této kapitole je zřejmé, že diplomant vycházel převážně z odborné literatury z přelomu osmdesátých a devadesátých let, kdy se vztah moderny a postmoderny vnímal jako vyhrcočně konfrontační, zatímco v současné době se situace dost razantně změnila. Proto se některými závěry Dimitrova částečně nesouhlasím - to je však otázka „názorové plurality“ a nelze z těchto výtek vyvozovat, že názory diplomanta jsou chybné. Jedinou závažnější výtku k této kapitole mám z hlediska její přílišné obecnosti. Podle mého názoru měla razantněji vytknout před závorku specifičnost jednotlivých aspektů ve vztahu ke komiksu, nakonec pak východoevropskému.

Následující kapitola sleduje komiks jako specifický fenomén od obecného vymezení pojmu ke konkrétním pojmům spojeným s formální stránkou komiksu - od rámečku a jeho funkce přes „rámeček“ v rámečku k prostředkům iluze děje, „čtení“ obrazů, kresby jako prostředku vyprávění ke komiksu jako systému, jeho typologii a vztahu k jiným médiím. Tato kapitola vyniká přehledností, dokonalou srozumitelností výkladu umocněnou didakticky promyšleným výběrem obrazové dokumentace s lakonickým komentářem.

Dominantou diplomové práce tvoří blok tří kapitol věnovaných východoevropskému komiksu - od společensko historického kontextu v těsné vazbě na aspekty specifičnosti východoevropského komiksu přes současný komiks ve východním bliku až po analýzu koncepce klíčových osobností východoevropského komiksu. Právě v tomto bloku se nejzřetelněji projevil již v úvodu zdůrazněný přínos diplomanta. Ten je natolik závažný, že doporučuji práci k nominaci na Hlávkovu či Bolzanovu cenu.

Návrh na hodnocení: Výborně PhDr. Jaroslav Bláha